

(Əvvəlki ötən sayımızda)

ULU ÖNDƏR İŞIĞINDA

Sevindik Nəsiboğlu kitabda verilən "Ulu Öndər" adlı kitab yazısında üşaqliq düşüncələrinin ifadə edib. Maraqlıdır ki, kitabda həmin düşüncələr sinifdə yazılmış inşa-essə janrında qələmə alınıb. İndi 10 dekabr 2015-ci il tarixi ilə göstərilmiş ikinci sinif şagirdinin həmin əlyazmasını nəzərdən keçirirəm. Sevidik Nəsiboğlunun həssas üşaqliq dünyası ilə üz-üzə qalmaq nə qədər maraqlıdır: "Bəli, o, əbədiyyətə qovuşdu. Dahi Heydər Əliyev aramızda olmasa da, onun gözəl əməlləri, vətənpərvərliyi daima qəlbimizdə əbədi yaşayacaqdır. O vəfat edəndən sonra onun yolunu davam etdirən yegano oğlu İlhəm Əliyev oldu. Biz bilirik ki, o, göylər qəder əbəd, zirvələr qəder ucaadır. Xalqımız onu anır, onun əziz xatirəsi öndə baş ayır. Səni sevirik, ey Ulu Öndərimiz. Səni uşudan bu vətənin oğlu deyil. Sən bizim ən çox sevdiyimiz tək Ulu Öndərimizsən. Sən olmasaydın, Azərbaycanımız indiki kimi çiçəklənməzdi. Sən olmasaydın, daha vətənimiz müstəqil bir ölkə olmazdı. Sən ömrünün səksən ilinə qədər bizim üçün çox şey etdin. Məzarında rahat uyu, bizim Ulu Öndərimiz. Səni heç bir vaxt unutmayacağım. Bizim üçün səndən başqa heç bir lider yoxdur, Heydər Əliyev, əziz babamız!" Bu qeydlərdən sonra müəllif təəssüratlarını yazının sonuna əlavə edir: "Həmin gün mən dərindən evə qayıdıanda valideynlərimə dedim ki, ele bil, mələklər mənə göyə qaldı. Bir həftə özümlə göyə qalxım kimi hiss etdim". Bu sözləri kim, necə, süni şəkildə ifadə edə bilər? Bu sözlər dərin hissiyyətin bəhrəsidir. Səni kiçik yaşlı bir nəvə sözü haqqı mənasında öz babası haqqında düşüncələrinə ifadə edib. Onun doğmalığını, hərətarətini öz varlığında duyur.

Sevidik Nəsiboğlunun kitabda verilmiş maraqlı yazılarında bir "Qəhrəman xalqın qəhrəman oğlu" adlanır. Yazının adına qədərlənə bələk edir ki, Sevidik Nəsiboğlunun düşüncə imkanlarını aydın təsəvvür edəsin. Birinci növbədə o, xalqımızın tarixi qəhrəmanlıq obrazını öndə görür. Demək, onun düşüncəsində görə xalq özü qəhrəmandırsa, onun içərisindən bir qəhrəman oğul mütləq çıxmalıdır, vətənin qarantılıqları dağıtmalıdır və xalqını işıqlığa çıxarmalıdır. Maraqlıdır ki, Sevidik Nəsiboğlunun təsvirlərində xalq və Ulu Öndər obrazı bir-birindən o qədər də ayırı təsvir olunmur. O, bu obrazları vətəndə görür. Onları bir-birinə bağlayan telləri aydın qavrayır. Bu həssas yanaşma, xüsusilə, tarixlə bağlı bilgilər ana imkan verir ki, vətən tarixinə də incələyə bilsin. Bu tarixin fonunda Heydər Əliyevin mükəmməl obrazını təqdim etsin. Xalqın qəhrəman oğlu kimi hansı iş onun əsas missiyasıdır? Bu ritorik bir sualdır. Amma Sevidik Nəsiboğlu bu suala çox səmimi

cavab verir. Zənnimcə, onun əsərindən bir parçanı burada da oxucuya təqdim etmək yerinə düşər: "Xalqını sevməli, qorunmalısan. Uşaqdan-böyüyə hər kəsin qəlbində taxt qurmaq üçün yox, uşaqdan-böyüyə hər kəsin parlaq gələcəyə sahib olması üçün yaşamağı. Əgər bir gün xalqın səne çiyəci olsa, heç düşünmədən onun uğrunda hər şeyindən keçməlisən. Ölümün qorxmamalı, ölümün gözüne dik baxmalısan. Ulu Öndərimizin dediyi kimi, əgər bir gün bir namərd gülləsi, bir terrorçu gülləsi səni həyatdan alıb aparacaqsa, bütün ailən və sevdiklərinlə birgə ana vətəne qurban getməyə hazır olmalısan və lazım gəlmiş qurban getməkdən də çəkinməməlisən! Sən "xalqım" deməli, xalqın da sənin adını söyləməlidir. Öndər adı insana elə-bələ verilməz. Öndər adını verən birdir, o da xalqdır! Bir xalqın öndərinə bu ad ancaq öz xalq tərəfindən verilib. Bütün bu sözlər elə ən yaxşı Ulu Öndərimizdə öz təsdiqini tapır. Elə ona görə də Heydər Əliyev həm uludur, həm də öndərimizdir. Bu, xalq tərəfindən 1993-cü ilin 15 iyununda qoyulmuş dəyişdirilməz və yekdilliklə qəbul olmuşdur. Bu dəyişdirilməz heç kəsin gücü çatmayıb, çata da bilməz". Fenomenlərin, qeyri-adi düşüncə sahiblərinin qənaətləri cəzəbildi olur. Sevidik Nəsiboğlunun düşüncələrində də oxucunu özünə çəkmək gücü var. Maraqlıdır ki, o, fikrini çox dəqiq məntiqilə şərh edir. Xalqın uğrunda iş görmək üçün gərəkdir sevən. Təkcə sevməklə də iş bitmir. Müəllif həm də əlavə edir ki, gərəkdir özündən daha çox xalqı qoruya bilsən. Xalqın hansı zaman xalqın sənin kimliyini biler. Xalqın hiss edər ki, uğrunda vuruşan var, saşvan var və o zaman xalq da bir yumruq kimi sənin ətrafında birləşər. Həqiqətən də bu tarixi bir yol idi. Heydər Əliyev bütün əməli fəaliyyətində əşkarlığına sadiq qaldı. Fikrindən keçməli, niyyətlərini, arzularını, isteklərini xalqı ilə bölüşdü. Bir sözlə, getdiyini yolda xalq ilə birlikdə oldu. Elə buna görə də heç nədən qorxmadı, hətta ölüm təhdid olunanda belə geri çəkilmədi. Xalqın yolunda qurban getməyi də özünə şərəf bildi.

İnsanlar Heydər Əliyevə inanırdılar. Onun sarsılmaz güc mənəviyi olduğun hiss edirdilər. Ona görə də onun arxasına getməkdən çəkinmədilər. Həyat göstərdi ki, özünü qoruma hissi ilə Heydər Əliyevin ətrafında birləşməkdə sənh etməyib. Ən başlıcası, xalq sən nəticedə gördük ki, Heydər Əliyev vətəni ən dəhşətli bələlardan xilas etdi. Azərbaycanın bütövlüyünü təmin etdi. Gələcək mübarizələr üçün aydın yol qoydu, doğru-düzgün yol qoydu.

Biz bu günü müzəffər Ali Baş Komandan İlhəm Əliyevin apardığı siyasətin sayəsində bütün Qarabağa nəzarət edirik. Tarixi Qarabağ torpaqlarını vandallardan ordumuz azad edib. Bütün bunları hamısın öndə Ali Baş Komandan gedib. O da çox doğru olaraq qeyd edir ki, yolumuz yegano öz müənbəyi Heydər Əliyev zəkəsidir. Bu zəkənin tükənməz işığı hələ uzun zamanlar boyu xalqımızın yoluna aydınlıq saçacaq.

Sevidik Nəsiboğlu Heydər Əliyev məonvi irsini ən müxtəlif tərəflərdən tədqiq edib. Məlumdur ki, Heydər Əliyev Azərbaycan dilinin varlığını ələ əvəzsiz milli sənət hesab edirdi. Bu dilin sağlığını qorumaq üçün hər cür vasitələrdən istifadə edirdi. Kitabda belə bir başlıq var: "Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev və Azərbaycan dili". Başlıq özü yazının nədən danşacağını, müəllifin hansı məsələlərə toxuna biləcəyini bəri başdan ənlədir. Müəllif düşüncələrində insan tələyini zamanla, məkənlə, onun hansı məllətə mənsub olması ilə bağlayır. Nəhayət, belə bəri qənaətə gəlir ki, hər kəsin tələyi həm də onun diindən asılıdır. Dil xalqın vətənə birlirliyi təmin edən əsas vasitə kimi şərh olunur. Sevidik Nəsiboğlunun yazısında, Müəllif poetik duyğularla qələmə aldığı həmin əsəddən bəri parçanı yəqin ki, hər kəs

məmnunluqla oxuyardı: "Hər bir insan üçün onun doğulduğu zaman, məkən, onun hansı məllətə mənsub olması, onun böyüyüb boya-başa çatdığı, üşaqlığı keçirdiyi yerlər, şahid olduğu hadisələr və s. bu kimi anlayışlar nə qədər ənemlidirsə, onun dil açan kimi söylədiyi sözlərin hansı dilə mənsub olması, yeni onun ana dilinin hansı dil olması da o qədər, hətta ondən da çox ənemlidir. Çünki ana dili məkən, zaman, məllət və s. anlayışlardan və məfhumlardan daha da üstün bəri anlayışdır. Ona görə ki, insan doğulduqda andən vəfat etdiyi ana qəder söylədiyi bütün sözləri dildə söyləyir. Yürütdüyü bütün fikirləri bu dildə irəli sürür, etdiyi bütün çıxışları bu dildə eynidir. Nə qədər zamanın və zəməne adamlarının diktesi ilə məcburiyyətdən soydalarımız bu dili danışmağa çətinliklər çəksələr də, yene də bu dili unutmayışlar və heç bəri zaman unutmayışlar. Çünki insanlar ana dilinə səslənən ana laylasıyla gəcə şirin yuxuya dalmış, həmin dildə olan əzizləmələr böyümüşlər. Beləliklə, ana dili böyüyüb boya-başa çatanda və ondən da sonrakı dövrlərdə insan üçün ən əvəzsiz, tayı-borabəri olmayan bəri inciyi çevrilmisdir. İnsan öz ana dilini heç bəri zaman unutmamalı, bu dilin inceliyini, zərifliyini, doğmalığını, şiriniyini qoruyub saxlamalı və hər zaman bu dildə danışıb bu dildə danışdığını üçün də qürur hissi duymalıdır. Eyni ilə hamımızın ideali, xilaskarımız, mühafizəkarımız, əvəzsiz və ölməz liderimiz, yeni, müasir Azərbaycan qurucusu, memarı Ulu Öndərimiz Heydər Əzirə oğlu Əliyev kimi!". Müəllif maraqlı müqayisələr aparır. Dildən danışanda sanki şirin üşaqliq ifadə tərziini duyğulu cümələlərə çevirir biler. Ana dilində səslənən laylalar yada salır. Sevidik Nəsiboğlu göstərir ki, dil bütün doğmalığı ilə insanın yaddaşına üşaqliq çağında hopur. Hər kəs özüünü üşaq yaddaşından gələnlə duyğularını ilə dilinə sahib olur və özüünü ifadə imkanlarını da dilində tapır.

Sevidik Nəsiboğlunun Azərbaycan dilinin zərifliyini, inceliyini tərənnüm edir. Bu dildə danışmağın özünüdə də qürur mənbəyi olduğunun bildirdi. Şübhəsiz, o bu duyğulanmalarında, düşüncələrində Heydər Əliyevin Azərbaycan dilinə sevgisindən bəhrələnir.

Biz Heydər Əliyevin ana dili uğrunda mübarizələrinin şahidi olmuşuq. Dilimizlə bağlı mübahisəli məqamları gərəkməli alimlərin iştirakı ilə müzakirəyə verdi. Nəticədə hər kəs məlum oldu ki, Ulu Öndər dilə ələ vətəni kimi baxır, xalqın özü kimi baxır.

Məlumdur ki, Heydər Əliyev Azərbaycan dilini ələ bilirdi, bu dili sevirdi. Ona görə də onun danışq tərzi, incə yumoru, fikrini qətiyyətlə ifadə etməsi məhz dili dərindən bilməsi ilə bağlı idi.

Sevidik Nəsiboğlunun kitabında çox dəyərli yazılar var. Özü də maraqlı məqamlara toxunur: "Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev və türk birliyi", "Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri Heydər Əliyev işığında", "Qurtuluşdan böyük zəfərə gədon yolu", "Ulu Öndərin bütünlü ziyarət və yaxud bəri xalq istəyi", "Naxçıvanlılar Ulu Öndərin yolundadır", "Mən fəxr edərəm ki...", "Bəş yildən sonra", "Ulu Öndər yadigarı" və s. Başlıqlar göstərir ki, Sevidik Nəsiboğlu Heydər Əliyev yolunu mənon mənimmişiy, onun irsini ərəyənib, ruhuna uyğun ən dəyərli fikirlərini seçib yazısına gətirib. Sözlən heqqi mənasında Sevidik Nəsiboğlunun bu kitab həmin yeniyetmələr və gəncələr üçün, həm də ictimaiyyətlə Heydər Əliyev irsini ərəymək istəyənlər üçün maraqlı mənbədir.

Düşüncəm ki, 15 yaşlı gənc sair-publisist üçün Ulu Öndər ilinə ən yaxşı təhfələrəndən bəri ələ Sevidik Nəsiboğlunun özünüdə "Ulu Öndərin işığında" kitabıdır.

ŞƏDDAT CƏFƏROV
İqtisad elmləri üzrə
fəlsəfə doktoru,
yazıçı-publisist
05.10.2023